

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Кащена Н.Б., доктор економічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7069-8860>

Чміль Є.А., здобувач освітнього ступеня PhD,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Ефективність розробки і втілення інноваційних стратегій відновлення бізнес-активності та розвитку підприємств торгівлі визначається наявністю необхідної інформації, постачальником якої є система обліково-аналітичного забезпечення управління, і дорожню карту формування якої представлено у [1]. Під обліково-аналітичним забезпеченням управління інноваційним розвитком підприємств торгівлі слід розуміти комплекс послуг інформаційного супроводу управлінського процесу, що надаються економічними службами, і забезпечують формування єдиного інформаційного поля релевантних обліково-аналітичних даних, здатних задовольнити інформаційні потреби усіх рівнів менеджменту.

Генератором і акумулятором пулу даних інформаційного поля є функціонал управлінських впливів підсистем обліку, аналізу, контролю і аудиту, інтегрованих в єдиному контурі системи обліково-аналітичного забезпечення управління, орієнтованої на їх генерацію, обробку, передачу та збереження із застосуванням відповідного методичного інструментарію [2-4].

В табл. 1 представлено розроблений профіль системи обліково-аналітичного забезпечення управління відновленням бізнес-активності та інноваційним розвитком підприємств торгівлі, змістовність якого відображає концепт її створення та функціональні можливості з урахуванням сучасних викликів і цифрової трансформації бізнес-процесів.

В умовах невизначеності запропонований формат системи інформаційної підтримки управління інноваційним розвитком підприємств торгівлі посилює обґрунтованість прийняття управлінських рішень усіма учасниками господарського процесу через можливість своєчасного отримання обліково-аналітичних, а також ідентифікації шляхів «пошуку нових каналів просування товарів на ринку (B2C, з англ. – business-to-consumer), підтримки відносин із державними установами (B2G, з англ. – business-to-government), побудови прогнозів, бюджетів, ухвалення комплексу управлінських рішень» тощо [2].

Профіль системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств торгівлі

Компонент	Характеристика компонента
Візія	формування єдиного інформаційного простору управління інноваційним розвитком торговельного підприємства, орієнтованого на максимальне задоволення інформаційних потреб менеджменту та інших зацікавлених у прийнятті управлінських рішень осіб на засадах цінностей Індустрії 4.0 та Індустрії 5.0
Місія	система підтримки ухвалення рішень щодо комплексного вирішення проблемних питань із залучення інновацій для відновлення бізнес-активності та сталого економічного зростання на основі обліково-аналітичних даних (профільтрованих, систематизованих, оброблених та переданих відповідальним особам), що акумулюються і передаються із використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій
Цілі	<ul style="list-style-type: none"> – створення якісного інформаційного продукту; – поєднання облікових, аналітичних і техніко-технологічних процедур для формування і адресної передачі користувачам даних задля контролю, оцінки та попередження проблемних ситуацій, регулювання й ухвалення рішень; – налаштування комунікаційних зв'язків зі стейкхолдерами; – оптимізація руху інформаційних потоків даних
Функції	інформаційна, облікова, аналітична, контролінгова, адаптивна, оцінювальна, регулююча, корегуюча
Методи	бухгалтерського та управлінського обліку; аналізу; управління
Інфозв'язки	із покупцями та постачальниками та у межах підприємства
Технології	великі дані (BigData); хмарні технології (cloudtechnologies); блокчейн (blockchain); штучний інтелект (artificial Intelligence); облік у режимі реального часу (RTA); електронний обмін даними (EDI)
Переваги	<ul style="list-style-type: none"> – отримання своєчасної, релевантної інформації для аналізу, контролю, прогнозування, бюджетування для ухвалення рішень відповідно до потреб системи управління та визначеного діапазону часу (або в режимі онлайн); формування розширеної інформації для маркетплейсів; – оптимізація інтерфейсу інтернет-магазинів; – омніканальність

Спрямованість, якість та своєчасність обліково-аналітичних даних визначається методичним інструментарієм їх генерування та передачі. Тому перспективи подальших наукових пошуків полягають у розбудові методичних положень обліку, аналізу і контролінгу, орієнтованих на формування пулу релевантних даних для управління й забезпечення контролю досягнення цільових параметрів інноваційного розвитку в умовах невизначеності та динамічних змін бізнес-середовища.

Література:

1. Кащенко Н.Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика: монографія. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 389 с.

2. Kashchena N., Nesterenko I. Digitalization of the innovative development management information service of the enterprise. *Mechanisms for ensuring innovative development of entrepreneurship*. Monograph. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. P. 238-254. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/31559>

3. Нестеренко І.В., Чміль Є.Л. Диджиталізація формування облікової інформації про інноваційну діяльність суб'єктів бізнесу. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 6(06). С. 56-62. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.6-11>

4. Кащенко Н., Носач Н. Облік реалізації товарів в підприємствах торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2016. № 17. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/154.pdf

5. Кирильєва Л., Поливана Л., Кащенко Н., Наумова Т. Акімова Н. Організаційні аспекти формування інформаційно-аналітичного сервісу управління підприємствами торгівлі в період цифровізації. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. 3(50). 127-138. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapter.3.50.2023.3996>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ІТ-АУДИТУ

Радіонова Н.Й., доктор економічних наук, професор,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м Київ, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8855-2963>

Внутрішній аудит є важливим інструментом системи ефективного контролю, що використовується, з одного боку для запобігання помилок й зловживань, а з іншого – для виявлення резервів підвищення ефективності бізнесу та зростання конкурентних переваг підприємства.